

ПРОЈЕКАТ "СРЕМСКИХ НОВИНА" • УПРАВЉАЊЕ КОМУНАЛАНИМ ОТПАДОМ

Без рециклаже нема управљања отпадом

Рециклажа је издвајање материјала из отпада и његово поновно коришћење. Укључује сакупљање, издвајање, прераду и израду нових производа из искоришћених ствари или материјала. Веома је важно најприје одвојити отпад према врстама отпадака. Многе отпадне материје се могу поново искористити ако су одвојено сакупљене. У рециклирање спада све што може поново да се искористи, а да се не баца. Без увођења рециклаже у свакодневни живот немогуће је замислити

било какав целовит систем управљања отпадом. (Извор: Википедија) - <http://sr.wikipedia.org/wiki/Recikliranje>

На сајту Еко форума објашњава се шта све може да се рециклира: стакло, папир, картон, алуминијум, гвожђе, пластика, керамика, електронски и електрични отпад...

У прошлом броју писали смо како се рециклира стакло, папир, картон, алуминијум, гвожђе, а овај пут ће бити речи о рециклажи, керамике, електронског и електричног отпада.

Електронски и електрични отпад

Електронски и електрични (ЕЕ) отпад спада у категорију опасног отпада. Обухвата све врсте уређаја класификованих у 10 категорија, од малих и великих кућних апарата, ИТ опреме, преко осветне опреме, електронских играчака до медицинских уређаја, као и флуоресцентне цеви.

Многи ЕЕ производи садрже хемијске елементе као што су жива, олово, кадмијум, берилијум и др., и уколико се непрописно баце или одложе на комуналну депонију, испаравањем у ваздух доводе дугорочно до уништавања животне средине и уједно могу утицати на обољења јетре, бубрега, мозга, канцера.

Рециклажа електронског отпада је јако комплексна јер постоји велики број различитих сировина на релативно малом простору, тако да се одмах врши сортирање компоненти добијене расклапањем опреме на следеће групе:

- Пластика и делови од пластике
- Метал и делови од метала
- Напајање
- Каблови
- Батерије
- Екрани
- Електронске компоненте
- Други материјали

Са гледишта поновног искоришћења, материјали могу бити:

Рециклабилни, тј. који се могу искористити поновним враћањем у процес производње. Ту спадају пластика и делови од пластике, метал, каблови и др. Нерециклабилни, тј. који се не могу вратити у производни процес у Србији и они се на еколошки безбедан начин складиште или се користе за добијање енергије.

Од старих ЦРТ монитора се поново добија стакло и олово који се, као и метал, поново могу употребити у производњи монитора.

При расклапању рачунара на саставне компоненте масени удео рециклабилних компонента се креће од 70% до 80%. У рециклабилном делу пластика је заступљена са око 4%, а метални делови са око 96% масе. Масени удео рециклабилних компонента код ЦРТ екрана је око 30%, при чему је однос пластике и метала у овом делу 50:50.

(Аутор: Маријана Лазић, Менаџер за комуникације и пројекте, Божић и синови / БИС ИТ рециклажни центар - <http://www.it-recycling.biz>)

Пројекат подржао покрајински Секретаријат за културу и јавно информисање

БРИГА О СЕКУНДАРНИМ СИРОВИНАМА

Рециклажа - превентива здравља

Само до пре неколико година дивље депоније су се простирале широм Србије. О одлагању отпада мало се водило рачуна, а смеће се бацало где год се нашло згодно место. Слика се мења у последње две-три године, акција „Очистимо Србију“ има све више учесника, мада још увек треба подоста метли да би се очистило оно што смо побацали протеклих деценија. Најважније у причи о уређеној околини, чистом и здравом простору је мењање свести. Јер док не схватимо да нема те комуналне службе која би очистила оно што ми запрљамо и побацамо, а да при том само не водимо довољно рачуна, стално ће ницати нове и нове депоније.

Важно је да схватимо да је брига о секундарним сировинама важна пре свега због нас самих, а не уласка у Европску унију. Рециклажа је превентива здрављу, а истовремено српска привреда мора да уђе у овај систем, јер су страни инвеститори обавезани да поштују законе из те области које им намеће Унија. Исто тако, рециклажа може бити и уносан посао. Уз помоћ реци-

клаже може да се заради, али зато је неопходно знање, уз сталну комуникацију са стручњацима у тој области. Организована рециклажа је профитабилна област која може запослити много људи, међутим, у Србији пре свега не функционишу – надзор и казнене мере.

Прва помисао у вези с рециклажом су депоније. Оне су у свету еколошке фабрике и не загађују животну средину. То су такозване санитарне депоније, какве постоје и у Србији, у Врању, Аранђеловцу и Сремској Митровици. У питању је простор који је по дну обложен полиетиленском фолијом која не пропушта воду, с перфорираним цевима за сакупљање воде. Иначе, оно што се у нашој земљи назива депонијом заправо је најобичније сметлиште.

Депонија је биореактор где се дешавају хемијске и биолошке реакције. Производ отпада је загађена вода, те гасови метан и угљендиоксид. Та два производа морају се извући с депоније тако да се не угрози животна средина. Водонепропусна облога скупља воду на

дну, она се пречишћава до одређеног нивоа, а по земљишту се пободу бунари, такозвани биотрнови, који одводе гас у атмосферу. У развије-

нијим земљама тај гас се скупља, у складу с Кјото протоколом, пречишћава и користи за електричну и топлотну енергију.

Депоније у свету не загађују животну средину

